

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 263/2020-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Štefekom, Škultétyho 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 222/2019 a jeho uznesením sp. zn. 5 Co 222/2019 z 29. októbra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom

JUDr. Vladimírom Štefekom, Škultétyho 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 222/2019 a jeho uznesením sp. zn. 5 Co 222/2019 z 29. októbra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu v 1. rade sa v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 8 Csp 13/2016 domáhal určenia neplatnosti zmluvy o úvere a vydania bezdôvodného obohatenia spolu s príslušenstvom. Preskúmanie platnosti uvedenej zmluvy o úvere bolo prejudiciálne riešené vo veci vedenej Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 23 C 221/03, v ktorej si žalobca voči sťažovateľovi (ako jednému zo žalovaných) úspešne uplatňoval dlh z namietanej zmluvy. Z toho dôvodu vzal sťažovateľ žalobu v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 8 Csp 13/2016 späť, čím zapríčinil zastavenie konania ešte pred začatím prvého pojednávania. Uznesením sp. zn. 8 Csp 13/2016 z 12. júla 2019 okresný súd z dôvodu späťvzatia žaloby konanie zastavil a žalovanému nepriznal náhradu trov konania s odôvodnením, že mu žiadne trovy nevznikli. Proti tomuto uzneseniu podal žalovaný odvolanie vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania, v ktorom uviedol, že v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Csp 13/2016 mu vznikli trovy právneho zastúpenia za podanie vyjadrenia k žalobe, ktorých náhradu žiada priznať. Sťažovateľ podaním z 26. augusta 2019 navrhol nepriznať žalovanému náhradu trov konania z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorý mal spočívať v jeho sociálnych pomeroch. Krajský súd napadnutým uznesením zmenil výrok okresného súdu o trovách konania tak, že žalovanému priznal náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 % a zároveň mu priznal i náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Napadnuté uznesenie krajského súdu prevzal sťažovateľ 21. decembra 2019.

3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa 27. decembra 2019 obrátil na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“)

s podnetom, aby generálny prokurátor podal v jeho právnej veci dovolanie. Dňa 11. januára 2020 bolo sťažovateľovi doručené vyjadrenie generálnej prokuratúry č. k. VI/1 Pz 189/19/1000-2 z 9. januára 2020, v ktorom sa uvádza, že Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje v doterajšej judikatúre dovolanie generálneho prokurátora proti výroku o náhrade trov konania za neprípustné.

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že k porušeniu jeho základných práv a práva označených v bode 1 došlo nesprávnym procesným postupom okresného súdu, ktorý *„nevykonal procesný úkon podľa § 374 ods. 1 CSP, tým žalovanému nebola daná možnosť sa vyjadriť k novým skutočnostiam vyplývajúcich zo stanoviska sťažovateľa o náhrade trov konania, pre špecifikované a konkretizované sociálne, majetkové a iné pomery sťažovateľa, resp. k prípadným dopadom nerešpektovania aplikácie § 257 CSP... následne okresný súd nevykonal procesný úkon v zmysle § 374 ods. 3 CSP, preto sťažovateľovi bolo odmietnuté reagovať na stanovisko odvolateľa k dôvodom hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP“*.

5. Podľa názoru sťažovateľa sú tri dôvody, ktorými odôvodňuje porušenie svojich základných práv a práva označeného v bode 1 postupom, ako i napadnutým uznesením krajského súdu, konkrétne je to *„extrémna ignorancia výkladu aplikácie § 257 Civilného sporového poriadku krajským súdom spôsobom, ktorý popiera účel a zmysel tohto ustanovenia, druhým dôvodom je, že napadnuté uznesenie krajského súdu je zjavne nedostatočne odôvodnené voči aplikácii § 257 CSP, ako i výrok uznesenia krajského súdu o náhradu trov je zjavne nedostatočný voči aplikácii § 257 CSP, a tretím dôvodom je, že krajský súd v iných obdobných veciach právne posúdil totožné skutkové zistenie celkom odlišne, čím bez odôvodnenia ignoroval aj ustanovenie § 193 CSP“*.

6. V súvislosti s námietkou týkajúcou sa (ne)aplikácie ustanovenia § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov v jeho právnej veci sťažovateľ argumentuje, že krajský súd sa *„nezaoberal tým, či v danej veci (ne)existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali použitie ustanovenia § 257 CSP. Pokiaľ neboli aplikované, resp. posudzované na daný skutkový stav namietané*

sťažovateľom relevantné dôvody hodné osobitného zreteľa podľa ust. § 257 CSP, bez toho, aby krajský súd sa nimi vôbec zaoberal, resp. prejednal v odvolacom konaní, ide o postup svojvoľný, a tak z ústavného hľadiska nekonformný, neospravedlniteľný a neudržateľný.“.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti ďalej argumentuje, že *„formulácia výroku napadnutého uznesenia krajského súdu nemá oporu v Civilnom sporovom poriadku, napadnuté uznesenie krajského súdu nie je vo vzťahu k aplikácii § 257 CSP zákonne odôvodnené, a táto skutočnosť v konečnom dôsledku zakladá ústavnú neudržateľnosť ním vydaného rozhodnutia“.*

8. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na vybrané *„skutkovo identické rozhodnutia krajského súdu“*, pričom uvádza, že *„krajský súd v konaní pod 5 Co/222/2019 v obdobnej veci, právne posúdil totožné skutkové zistenia celkom odlišne, preto napadnuté uznesenie je zjavne arbitrárne, nakoľko sťažovateľ legitímne očakával vysvetlenie dôvodov, pre ktoré sa odvolací súd od stabilného, doteraz zastávaného právneho názoru odchýlil“.*

9. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, procesným postupom a uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co/222/2019-148 z 29. 10. 2019, porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co/222/2019-148 z 29. 10. 2019 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I, na nové konanie a rozhodnutie o náhrade trov konania.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný zaplatiť sťažovateľovi z titulu nemajetkovej ujmy 2.500 Eur, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

17. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 222/2019 a jeho uznesením z 29. októbra 2019.

18. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným

prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

19. V nadväznosti na citované zákonné ustanovenie ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej jednou zo základných podmienok prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene [§ 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde]. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, II. ÚS 695/2014).

20. Z ústavnej sťažnosti možno vyvodiť, že sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom odvíja zachovanie zákonnej dvojmesačnej lehoty pre podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu od doručenia vyjadrenia generálnej prokuratúry (11. januára 2020) č. k. VI/1 Pz 189/19/1000-2 z 9. januára 2020, ktorým bol odložený jeho podnet z 27. decembra 2019.

21. V nadväznosti na uvedené skutočnosti ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že mimoriadne opravné prostriedky, ktoré navrhovateľ (sťažovateľ) nemôže uplatniť osobne, nemožno považovať za účinné právne prostriedky nápravy, ktoré sú mu priamo dostupné. K takýmto mimoriadnym opravným prostriedkom patrí aj dovolanie generálneho prokurátora. Príslušné právne predpisy totiž neukladajú generálnemu prokurátorovi povinnosť (a podnecovateľovi nevzniká právny nárok) vyhovieť každému podnetu. Je na úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť, či podá, alebo nepodá dovolanie (táto úvaha je vylúčená iba v prípade, ak zistí, že zákonné podmienky na podanie dovolania sú splnené). Oprávnenie na podanie dovolania generálnym prokurátorom preto nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. II. ÚS 42/01, I. ÚS 67/02, III. ÚS 11/04).

22. Z uvedených dôvodov ústavný súd nemohol vychádzať pri posudzovaní, či sťažnosť bola podaná v rámci dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 124 zákona o ústavnom súde zo skutočnosti, že sťažovateľ podal podnet na podanie dovolania generálneho prokurátora. Za daných okolností bol pre posúdenie tejto otázky relevantný deň nadobudnutia právoplatnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

23. Napadnuté uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 21. decembra 2019. Z toho vyplýva, že ústavná sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súde doručená zjavne po uplynutí lehoty uvedenej v § 124 zákona o ústavnom súde. V nadväznosti na uvedené ústavnému súde pri predbežnom prerokovaní nezostala iná možnosť, len odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

24. Po odmietnutí ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Ľuboš Szigeti
predseda senátu